

1944

ד.ט.

פ ר ר ט ר ק ר ל מט' 63/ב

מישיבת ועדת החוקה, חוק ומשפט
שהתקיימה ביום ד', י"ח בתמוז תשי"ז - 17.7.57 בשעה 08.30.

הסתתפו: נ. ניר - היו"ר

ב. אזניה

ע. איש לוב

ט. אונא

ס. בגין

ד. בר-רב-האי

ז. ורהפטיג

ח. יוניצ'טן

י. יסעיהו

ש. כפרית

ד. נצר

י. קליבנוב

ש. רוזנברג

ש. שורש

טוזמנים: פ. רוזן - שר המשפטים

ח. כהן - היועץ המשפטי

ט. שלי - נסח טשרד הטטפטים

סדר-היום: 1. נוסח חדש של פקודת המכס;

2. חוקי-יסוד (הכנסת).

אני פותח את הישיבה.

היו"ר נ. ניר:

ברצוני להודיע לחברי הועדה כי הזמנתי לישיבה

היום אורח, עו"ד מאטריקה חבר נשיאות הוע"ה הציוני, גולדטן, כדי שיראה איך עובדת ועדת החוקה.

חבר הכנסת בגין, יו"ר ועדת המשנה לגיסוח חדש

של חוקים לפי טעיף 16 לפקודת סדרי השלטון והמשפט, ביקש להביא לישיבה היום את הנוסח החדש של פקודת המכס, למרות שהדבר אינו עומד על סדר היום שלנו.

1. נוסח חדש לפקודת המכס.

ועת המסנה סיימה את עבודתה וסביאה זאת לאיסור

ס. בגין:

מליאת הוועדה. יש בפקודה בעיה אחת שראינו

חובה להביאה להכרעת הוועדה. בדרך כלל הנוסח הוא תרגום, וטר שלי עשה מלאכה יוצאת מן הכלל. אולם הבעיה הטיוחת הזאת שברצוננו להביאה להכרעת הוועדה חשובה מאוד לא מביאה לסוביית אלא מביאה מדינית-טטלכתית.

הבעיה קשורה בטעיף 197 לפקודת המכס הטנדטורית.

בנוסח המקורי האנגלי היה כתוב שאם מיטמך כל שהוא הקסור בטכס אינו טוגש לפקיד המכס באחת משלוש השפות הרשמיות, רשאי פקיד המכס לדרוש להגישו לו בתרגום אנגלי.

הועדה שקדמה לנו, בה יטב גם שופט, גם היועץ

המשפטי וגם טר שלי, התקשתה לתרגם את הטעיף הזה. והנוסח שהובא בפנינו היה כזה: "הגישו לפקיד המכס מיטמך בעגין הנוגע לעסקי מכס, והוא כתוב בלשון שאיננה רשמית, רשאי גובה המכס לדרוש שיטמקו לו - - - תרגום עברי". כלומר, כאן אין קובעים איזו שפה היא רשמית במדינה.

ט. בגין :

היועץ המשפטי חשב שצריך לתרגם זאת באופן טילולי: אחת משלוש השפות הרשמיות. אבל יש בכך כאילו הכרה בכך שכל שלוש השפות הן עדין רשמיות בטדינה.

ח. כהן :

ועדת המשנה של ועדת החוקה אינה עוסקת בחקיקה אלא בניסוח של נוסח חדש לחוק סנדטורי קיים. זוהי עבודת תרגום, והיא גם אינה מקורית אלא עבודת ביקורת על תרגום שנעשה על-ידי אחרים. יושבת על הטדוכה ועדת סופחים, ועדה סטטוטורית הקבועה לפי חוק, והיא מצדה בודקת את התרגום שהוכן בטשרד המשפטים על-ידי חברי שלי. גם לפי החוק חייבים לפדוק אם התרגום טדוייק ונכון ואם הוא מביע נכונה את הטקור האנגלי. ועדת המשנה שלכם היא רק הועדה המשננת העליונה, אשר צריכה לבדוק שסא בוועדת הסופחים, אשר בראשה יושב שופט, טעתה בטשהו. והועדה כבר רגילה לכך שאין היא טחוקקת אלא רק מביעה בשפה עברית מתוקנת עד כמה שאפשר, יפה עד כמה שאפשר, מלוטשת עד כמה שאפשר, את מה שכתוב בחוק הסנדטורי המקורי.

אני טוען שבסעיף אשר לפנינו אין לתרגם את הטלים "לשפה האנגלית" - "לשפה העברית", אלא צריך להשאיר זאת בתרגום טילולי: "לשפה האנגלית". כי כוונת המחוקק כאן אינה לקבוע איזו שפה היא רשמית או היא הטובה ביותר. הכוונה היא לתת בידי טנהל הטכס מיסטך שיוכל להבינו. אם מגיע מיסטך טסין, שם יכולים להכין מיסטך בטיבית או באנגלית, אבל ודאי לא בעברית. ואי-אפשר לדרוש טהם זאת. הכוונה היתה לדרוש הגשת המיסטך בשפה, אם אפשר לאטר כך, עולטית. והבעיה אינה קונסטיוציונית כלל אלא טעשית.

לשאלה הקונסטיוציונית: אני חולק על אלה החושבים שבטקום "אחת משלוש השפות הרשמיות" צריך לכתוב בנוסח החדש "בשפה הרשמית". אני רוצה לצאת טהנחה, שאיננה כל כך בדוקה ונכונה, שהשפה הרשמית בישראל היא עברית. גם אז היא השפה הרשמית לא בתוקף החוק אלא בתוקף טנהג ומסורת. החוק הכתוב הוא עדין כפי שהיה כשקטה הטדינה. השינוי היחירי בחוק הכתוב הוא שבטקום שפעולה טסוייטת היתה מצריכה שיטוש בשפה האנגלית דוקא, תבוא בטקום זאת השפה העברית. אן זה אומר כי לאנגלית אין טעמד של שפה רשמית, וכן לערבית. אם רוצים לתקן זאת - והצעה בענין זה עומדת על סדר-היום של המשלה - כי אז צריך לעשות זאת בדרך חקיקה ולא בדרך של נוסח חדש לחוק קיים.

לכן, לדעתי, יש לתרגם את הסעיף באופן טילולי, ללא כל שינוי.

פ. רנזו :

אני שוטע על הבעיה הזאת בפעם הראשונה. פקודת סדרי השלטון והמשפט קובעת כי בכל טקום שהחוק טחייב שיטוש בשפה האנגלית, ייקרא טעתה: השפה העברית.

ט. בגין :

זה לא כתוב בפקודת סדרי השלטון והמשפט. באטר שם כי בכל טקום שחלה חובה להגיש מיסטך באנגלית, החובה אינה חלה.

פ. רנזו :

על כל פנים, הייתי אומר כי גם מבלי שנשנה טשהו בנוסח זה, צריך לקרוא בטקום השפה האנגלית: השפה העברית.

ח. כהן :

אין כתוב פה שחייבים להגיש את המיסטך באנגלית. כתוב פה כי טנהל הטכס יכול לדרוש זאת.

פ. רון:

על כל פנים, אני מסכים כי הדבר מחייב חקיקה. הטטלה כבר החליטה לבטל את השפה האנגלית בתור שפה רשמית, והוטל על משרד הטשפטים להכין חוק בענין זה. אין מדובר על ביטול השפה הערבית כשפה רשמית, אלא על השפה האנגלית. הדבר שאנחנו זקוקים לו כאן הוא שבהתאם לצרכי הטשק יוכל מנהל המכס לדרוש תרגום בצרפתית או באנגלית או באיזו שפה נוספת. דבר זה אפשר לעשות רק בדרך חקיקה. את הנוסח כפי שהוא כתוב עכשיו אפשר לפרש כך שבמקום השפה האנגלית אפשר לדרוש שהטיסטן יוגש בשפה העברית, וזה אינו רצוי כי זה אינו הולט את צרכי הטשק.

פקודת סדרי השלטון והטשפט אוסרת כי כל הנראה בחוק הדורשת את השימוש בשפה האנגלית, בטלה. אם נאמר כי ההוראה הזאת פירושה שאפשר לדרוש טיסטן דוקא בשפה האנגלית, כי אז ההוראה זו בטלה. ואין זה טוב. זה מחייב חקיקה.

היו"ר נ. ניר:

לאחר שהענין הוצג בפני חברי הוועדה, עלי לשאול את חברי הוועדה אם הם רוצים לדון בכך היום.

ש. רוזנברג:

הסעיף אינו עומד על טדר-היום. אנחנו יכולים להקדיש לכך את הישיבה של יום ב'.

ס. בגין:

אני מציע לדון היום מבלי לסכם. כי אם אין בטחון שהסיכום יהיה בשבוע הבא, פירוט הפקודה עלול להידחות לחדשים, ואין זה טוב. בכל זאת, עבדנו על כך חודשים רבים. והמדובר הוא על סעיף אחד ויחיד העומד להכרעה.

ש. רוזנברג:

אני מסכים שנדון על כך היום, מבלי לסכם.

הוחלט: לקבל את ההצעה להמשיך בדיון על פנוסח החדש של פקודת המכס.

ש. יוניצ'מן:

מאחר ששר הטשפטים אמר כי בטטלה יש בענין זה החלטה עקרונית, ומאחר שאינני חושב שטישהו בטטלה או בכנסת יתנגד לכך, וזוהי רק שאלה של זמן, אני מציע שטשרד הטשפטים יגיש תחילה את הצעת החוק בענין השפה הרשמית, ואז נוכל לתרגם את הסעיף הזה באופן טילולי. אני מציע להקפיד את התרגום של פקודת המכס עד אשר יתקבל החוק החדש עתה בטטלה, בענין השפה הרשמית.

ד. בר-רב-האי:

הועדה אינה רשאית לעשות דבר חוץ לתרגום טילולי טדוייק. אם תרגום זה מעורר בעיות, זה ענין של המחוקק. אם כתוב בסעיף "שפה אנגלית", צריך לתרגם זאת ק, ואם יש הוראה טסוייטת בפקודת סדרי השלטון והטשפט, אפשר יהיה להסתמך עליה כשטישהו יבוא להגיש טיסטן בעברית. אין זה שייך לתרגום.

ב. אזניה:

טעות היא להניח כי שינויים שחלו בעקבות הקטת המדינה הם רק בסיס לטענה טשפטית בשעת הביצוע. הם חלק מהשינויים שעלינו להכניס לחוק. בענין זה אינני מסכים עם חבר הכנסת בר-רב-האי. עלינו לא רק לתרגם את הפקודה, אלא גם להכניס בה את השינויים הנובעים מהקטת המדינה. לכן אין לי ספק שאין אנחנו יכולים להטיל חובת שימוש בשפה האנגלית. ואשר לצורך המעשי, הייתי מציע לכתוב במקום זאת: עברית, אנגלית וצרפתית. אלא שזה חורג מה סככות הניתנת לנו במסגרת של ניסוח חדש של חוקים סנדטוריים.

ב. מזניה: אינני מציע לקבל את הצעת ח"כ יוניצ'טן.
אי אפשר בחקיקה לדחות כל דבר הקשור בדבר אחר.

לדעתי, בטקום "אנגלית" צריך לכתוב "עברית".
זה נובע מההוראה על שינויים הנובעים מהקמת המדינה. ובכך אין אנחנו
קובעים מהי השפה הרשמית. יחוקקו חוק בענין זה. ולדעתי, יש צורך
להזדרז לא כל כך בקביעת השפה הרשמית כמו בתיקון הסעיף הזה. כי
לאחר שנתרגם זאת כך, צריך יהיה להכניס תיקון האומר: עברית אנגלית
או צפתית. וזו אינה בעיה עקרונית אלא טעשית.

אם אומרים "אחת משפות הרשמיות", קובעים בכך
שיש שפות רשמיות, וזה אומר שגם ערבית היא שפה רשמית. לעומת זאת,
אם אומרים "אחת משלוש השפות הרשמיות", גרי זה תרגום בלבד, שאינו
קובע שום הלכה, מדינית או חוקתית.

ש. רוזנברג: אשר לסמכות הוועדה, אין לי להוסיף על דברי
ח"כ מזניה, התרגום אינו יכול להיות טילולי

בלבד.

אך אינני מסכים לכתוב "שלוש השפות הרשמיות".
ועדת המשנה הציעה "בלשון שאינה רשמית", זה נוסח סתום, והוא מתאים
למציאות שלנו. אולי לאחר שהחוק הזה יצא, תזדרז הטכסלה בקבלת החלטה
בענין השפה הרשמית.

לעצם הענין, אין אנחנו כותבים כי פקיד הטכס
טו כרח לדרוש תרגום לשפה רשמית. הוא רשאי לעשות זאת. אני טניח כי אם
הוא יקבל טיסטך בצרפתית, והוא יודע צרפתית, הוא יקבל את הטיסטך ולא
ידרוש תרגומו. הוא הדין לגבי אנגלית. הבעיה היא לגבי שפות כמו סינית.
טוענים כי אנגלית היא שפה עולמית. אבל הסיני אינו יודע גם אנגלית.
הוא טטילא צריך לשלם כדי שיתרגמו לו את הטיסטך. ואם כך, מדוע לא
יתרגם אותו לעברית?

ט. שלי: אני רואה לעצמי חובה להסביר את עמדת ועדת
הטכסים ואת את העמדה שמאחרי הצעת הנוסח
שפורסמה על-ידי שר הטשפטים.

ההנחה היתה שזהו תרגום. אבל גם בסעיף 16 לפקודת
סדרי השלטון והטשפט אין מדובר על תרגום אלא על נוסח חדש, ויש לזה
טשטעות. כבר הזכירו פה את ההוראה בדבר שינויים הנובעים מהקמת המדינה.
יש גם צורך להרחיב לפי הטכניקה החדשה של התחיקה הישראלית. יש לנו
אמצעי חקיקה בטובן טטויים יותר טובים טאשר היו בימי הטנדס, בימים
בהם נכתבה הפקודה הזאת. אם כן, אין זה תרגום בלבד אלא נוסח חדש.

לא יכולנו לתרגם באופן טילולי "בלשון רשמית",
כפי שכתוב בנוסח האנגלי, מאחר שהיו לנו ספיקות מהי הלשון הרשמית.
יתכן שגם האנגלית היא רשמית. יתכן שלא. כדי להיטבע טלקבוע זאת,
בחרנו בלשון "אם זה כתוב בלשון שאינה רשמית". על-ידי כך התחמקנו
טן הקושי לקבוע מהי הלשון הרשמית.

מדוע לא אמרנו "תרגום אנגלי". כאן היתה
נקודת השקפה טשפטית וגם עקרונית. כולנו היינו בדעתו של שר הטשפטים
שהטעיף הזה, מטמעת טטנו החובה לדרוש טיסטך בשפה אנגלית, ז"א,
בעקיפין זוהי הוראה המחייבת את השיטוש בלשון האנגלית, והוראה כזאת
בטלה לפי פקודת סדרי השלטון והטשפט. אמנם אין זו הוראה ישירה,
אבל היתה הצעה, בהתאם לכך, לטחוק את כל הסעיף. היו גם שחשבו כי זהו
שינוי הנובע מהקמת המדינה. היינו, טבלי להיכנס לשאלה מהו הטסטוס
הפורטלי של הלשון האנגלית כלשון רשמית, הרי ברור שהשלטון הבריטי
בטל, ולא יתכן שהשלטון בטל ושפתו תתקיים כשפה רשמית. אך זה אינו
טתקבל על הדעת.

ה' שלי : אבל ההוראה שהוכנסה כאן, ראו בה רק שאלה של נוחות אדמיניסטרטיבית, ולא קביעת סטטוס של איזו שהיא לשון. לפי שיטת התחיקה בישראל, יתכן שהיינו מעבירים הוראה כזאת לתקנון. ועל כן אפשר לדרוש כי יימסר לגובה הטכס תרגום עברי. אם הטיטסך יימסר באנגלית, יצטרכו לתרגמו לעברית.

היתה הצעה טרחיקה לכת, למחוק את הטעיף ולהשאיר את הדבר להוראה אדמיניסטרטיבית.

ע. איכילוב : לא נוכל בהזדמנות זו לפתור את הבעיה העקרונית. אני גם לא טאמין שנפתור את הבעיה הזאת בשנתיים הקרובות. להקפיד את הנוסח החדש, מטענותו בעקיפין להכיר בשלוש השפות הרשמיות שהיו קיימות בזמן המנדט. השאלה היא איזו רשות יש לנו למחוק טעיף. אם יש לנו רשות לעשות זאת, יש לנו אותה רשות מבחינה פורטלית גם לשנות טעיף. הייתי מציע, אם כן, שיהיה כתוב כי חייבים להביא טיטסך באחת השפות עברית, אנגלית או ערבית, או בתרגומה המאושר, אם התעודה אינה באחת השפות האלה. אם הדבר לא נעשה, ותורגם התעודה לעברית, כלומר, אם התעודה לא נמסרה באחת משלוש השפות האלה, יתרגמו אותה לעברית ויחייבו את בעל התעודה בהוצאות.

ח. כהן : הויכוח הזה שיכנע אותי שיש רק טוצא לגיטימי אחד מן הסבך הזה, והוא למחוק את הטעיף כולו. בפקודת סדרי השלטון והמשפט נאמר שכל הוראה אשר לפיה חייב אדם להגיש טיטסך בשפה האנגלית דוקא, בטלה. ואם פורשים את ההוראה הזאת כפי שאפשר לפרשה, שאדם חייב להגיש טיטסך באנגלית אם מנהל הטכס דורש זאת ממנו - אם כי הטרימינולוגיה אינה זהה בטאח אחוזים, אבל זהו התוכן - כי אז ברור שמה שהיה פעם בסמכות מנהל הטכס, לדרוש טיטסך בשפה האנגלית דוקא, איננו עוד בסמכותו. ואם נאכזרו זו בוטלה, כי אז אין שום טעם להכניט את ההוראה הזאת לחוק.

ט. בנין : אני מצטרף להצעה למחוק את הטעיף. בכל זאת, מאחר שאינני בטוח שהצעה זו תתקבל, אינני פטור מלאמר כמה טלים לויכוח זה.

אין לי ספק שבמקום תרגום לשפה האנגלית בטיפא של הטעיף, אנחנו רשאים לכתוב : תרגום לשפה העברית. אני חושב שזהו אחד הדברים הנובעים מהקטת הטרינה. לעומת זאת, באשר לסיפא של הטעיף, אלך בדרך האליטינציה. כשהחוק הזה מתפרסט בנוסח החדש, הוא חוק של טרינת ישראל. שבחוק שלנו יהיה כתוב טשהו על שלוש השפות הרשמיות? טי החליט על כך? אני חושב שצריך לשלול לחלוטין את התרגום הטילולי על שלוש שפות רשמיות. אבל בטירה לא פחותה אי-אפשר לקבל את ההצעה הטוגשת לנו : בלשון שאינה רשמית. אמורים לנו שדבר זה עדין לא נקבע. אנחנו טרגישים שהשפה הרשמית היא עברית. אני מבין שכוננת הטמשלה לקבוע שתי שפות רשמיות. אך על זה יהיה עוד ויכוח גדול. לכן אם לא יוחלט על טחיקת הטעיף, אני מציע לכתוב כך : "באחת משלוש השפות הרשמיות כפי שהיו קיימות בארץ-ישראל עד קום טרינת ישראל".

הוחלט : לקבל את ההצעה למחוק את הטעיף 197 בפקודת הטכס.

היו"ר בנין : אני טודה לטר שלי על עבודתו הטאומצת. לדעתי, בנסיבות הקיימות, הוא עשה את הטכטימוט שיכול היה לעשות. ואני טודה לוועדה על עבודתה.

הוחלט: לאשר את הנוסח החדש לפקודת המכס כפי שהוצע על-ידי ועדת המטבח.

פ. רוזן: עלי לסטור הודעה. לא אמרתי כי המטבח החליטה לקבוע שתי שפות רשמיות. היא החליטה לבטל את האנגלית בתור שפה רשמית.

2. חוקי יסוד (הכנסת).

היו"ר ב. ניר: אני מציע שלא נדון היום על הטענות 24 (ג), 25, 26, ונעבור לדיון בסעיף 27. כטו כן עלינו להחליט עוד על הטלים "פירסום הוגן" בסעיף 23.

סעיף 23 (המשך).

פ. רוזן: אתמול קראתי באחד העתונים ידיעה אשר לא יתכן אמרת שאשר היא נטסרה על-ידי אחד מחברי הוועדה לעתונות. באמר שם שלגברי בטפתי שר המשפטים הציע כי גם על טה שנאמר בישיבות פתוחות של הכנסת תחול הגבלה כלשהי בהתאם לטעיף 23. אינני יודע מי ספרסם דברים כאלה. אני ראיתי בפרוטוקולים כי ועדה של הכנסת דנה בעניין זה כבר בשנת 1952, ואינני בטוח אם היזמה בעניין זה באה דוקא מצד משרד המשפטים. עכשיו כותבים בעתונות ששר המשפטים הציע זאת בטפתי, ואין הסדרבר על פירסום הוגן, אלא בכלל, על האיסור לפרסם דברים שאמרו בישיבות פתוחות של הכנסת. וזה דבר אשר הכנסת דנה בו כבר חמש שנים.

נודע לי גם שיש טענה כי לטענה לא שר המשפטים שלא שר המשפטים אלא היועץ המשפטי הציע זאת, אינני טכחיש שהיועץ המשפטי הוא לא רק יועץ משפטי לממשלה ולוועדה אלא גם לשר המשפטים, ובורך כלל אני טודרך על-ידי ייעוצו. אבל במקרה הוא לא ידע ולא כלום על ההצעה הזאת. כאשר עיצתי בהצעה וראיתי שזה בעקבות הפקודה האנגלית, חשבתי כי טוב להציע זאת. אבל אם הדבר הזה בתקל בהתנגדות כל כך גדולה, אני מצדי לא אעמוד על כך. ראיתי כי הדבר בכל זאת התקבל טאור על דעת חברי הכנסת בישיבה הקודמת, ואם הם ירצו להציע זאת, לא אתנגד לכך.

היו"ר ב. ניר: אני חייב הודעה בעניין זה. חמיתה רגעים אחרי הישיבה ביום שני נגש אלי אחד העתונאים הזריזים ביותר ושאל על כך. אמרתי כי אינני יכול להגיד שום דבר. אבל אני טביא לידיעתכם כי חמש דקות אחרי הישיבה הוא כבר ידע על כך.

כמה רגעים לפני התחלת ישיבת הכנסת קיבלתי טכתב טטזכיר התאחדות העתונאים רון, בו הוא טבקש לעכב את חוק בתי-המשפט כדי לאפשר להם להופיע בפני הוועדה. לאחר זאת באמר לי על-ידי אותו עתונאי שהכוונה היתה לחוק הכנסת.

פ. רוזן: הנוסח שעליו חשבתי הוא בערך כזה: " - - גם אם היו גוררים אחריות כאמור, אילו נגטרו טחוץ לכנסת ובלכד שבפירסומים אלה לא יהיה תיאור מסולף או בלתי הוגן של ההליכים".

ז. ורהפטיג:
אני מציע לחלק את הסעיף לשניים: קודם-כל
לקבוע כי פירטום של דברים שנאמרו בכנסת
אינו סוגבל. לאחר זאת לאטר כי דברים אלה, מפילו אם היתה עליהם
אחריות אזרחית אם נאמרו בטקום אחר, הרי אם פירטום היה הוגן, לא
תהיה עליהם אחריות אזרחית אם נאמרו בכנסת.

הוחלט: לקבל את ההצעה שלא להכניס לנוסח הסעיף
את הטלים "פירטום הוגן".

הסתייגות לש. רוזנברג ל. אונא וז. ורהפטיג.

סעיף 27.

ש. רוזנברג: אני מציע לטחוק את הטלים "בחדשיים האחרונים".

ע. איכילוב: לא צריך לכתוב כי הכנסת מתפזרת. טספיק אם
כתוב: כל חיקוק שתקפו יפוג בחדשיים האחרונים
לכהונתה של הכנסת היוצאת.

ד. בר-רב-האי: שני החדשים האחרונים שלפני התפזרותה של
הכנסת, כל אחד נרתם בהם לטלחטת הכאירות,
ונראה לי שיש הכרח בהוראה זו.

ש. רוזנברג: יש למטסלה טספיק זמן להציע את החוקים הדורשים
הארכה, אם הטדובר על התפזרות רגילה של
הכנסת, עם תום תקופת כהונתה. והרי טדובר בתקנות לשעת חירום,
שההצדקה היחידה שיש להן היא שיש צורך לחדשן ספעס לפעם. וגם אם הכנסת
טחליטה להתפזר לפני הזמן, היא אינה טתפזרת טיד אלא כעבור חדשיים-
שלושה. טדוע לא יוצעו חוקים להארכת החוקים הדורשים הארכה, לפני פיזור
הכנסת?
אני מציע לכתוב: כל חיקוק שתקפו היה פוגע
ביום אחרי תום כהונתה של הכנסת היוצאת או ביום אחרי טתפזרת הכנסת,
יעטור בתקפו עד תום שלושה חדשים של הכנסת החדטה.

ט. אונא:
טדוע שנינו את הנוסח שהעבר אלינו אחרי
הקריאה הראשונה בכנסת? אטדנו שתקופת הבחירות
היא תקופה שאין לסמוך על כך שתתנהל בה עבודה תקינה של הכנסת. והטדובר
הוא על תקופה טכסיטאלית של חטישה חדשים. הייתי טבין לו היה טישהו
מציע להוסיף: אלא אם הכנסת החליטה בטפורש שהיא אינה טאריכה את החוקים
האלה. אבל אין טפק שיש צורך בטעיף זה.

הינר נ. גיר: אני מציע לטחוק את הטלים "אם החליטה הכנסת
להתפזר".

הוחלט: לקבל את ההצעה לטחוק את הטלים "החליטה הכנסת
להתפזר - אחרי יום ההחלטה".

2. לרחות את הצעת ט. אונא להוסיף "אלא אם החליטה
הכנסת אחרת".

הסתייגות לט. אונא.

ט. בג"ד:

אני מציע שבטובע הבא נדון בהצעת החוק
של ח"כ ש פטן.

פ. רג"ד:

אני מבקש שלא לעשות זאת. קודם-כל, אין זה
דחוף. אבל הדבר גם טחייב בירורים בממשלה,
בעיקר בשאלה אם צריך לחייב הנטקה בכל מקרה או רק במקרה שהאזרח דורש
זאת. יש בכך הבדל גדול. הדבר הועבר לכל משרדי הממשלה כדי שיחוו דעתם,
ובעיקר - לאותם המשרדים המרבים לתת רשיונות או לסרב לתתם. אני מבקש
לתת לנו שהות לברר זאת.

קראתי באחד העתונים ידיעה כי ראש הממשלה
העביר הודעה שעל הפקידים להסביר את החלטתם, במקרה שהיא שלילית,
ונשאלה השאלה אם שר המשפטים אינו חושב שהוראה כזאת בזמן של דיון,
פוגעת באיזון שהיא סידה באפשרות של חקיקה.

היו"ד נ. גיר:

ההוראה קיימת עוד טלפני 1952, אלא שהפקידים
לא קיימו אותה.

פ. רג"ד:

ההוראה טחייבת את הפקיד למסור הסבר בתיק.
כלומר, אם העניין טועבר לבית-המשפט גבוה
לצדק, הוא צריך לטעון זאת בתיק. ההוראה הזאת כבר קיימת, אלא שחבר
הכנסת שופטן מציע, ובצדק, שצריך יהיה למסור גם לאזרח את ההנפקה בכתב.
וזאת אני מבקש עוד לברר.

הישיבה נועלה בשעה 10.45.